

Tiejo van Gent is kinder- en jeugdpsychiater bij De Vlier, landelijke voorziening voor doven en slechthorenden, afdeling van Academisch Centrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie Curium. Tiejo van Gent spreekt zich in dit interview uit over de noodzaak tot samenwerken van zorg en onderwijs.

“Wij hebben elkaar nodig om problemen op te sporen”

Bevindingen uit recent wetenschappelijk onderzoek tonen aan dat samenwerking zinvol is. Onder ernstig auditief beperkte kinderen en jongeren komen veel psychische problemen voor, veel meer dan onder horende leeftijdgenoten. Zowel ouders, leraren als jongeren zelf rapporteren dit.

Tegelijkertijd bestaan er grote verschillen tussen wát ouders, leraren en jongeren als psychisch probleem zien.

Wij vonden dat een diagnostische beoordeling op basis

van een psychiatrisch interview met de jongere aangevuld met informatie van ouders, school en anderen een betrouwbaarder antwoord geeft op de vraag of er sprake is van een psychisch probleem waarvoor verdere hulp in de GGZ (Geestelijke Gezondheids Zorg) nodig is, dan het oordeel van ouders, leraar of het dove kind afzonderlijk.”

“Maar ook vonden we dat allen op hun eigen wijze bijdragen aan het opsporen van problemen van kinderen. Zo signaleerden leraren gedragsproblemen “beter”, terwijl een interview met de jongeren zelf (met informatie van de ouders als goede tweede) betrouwbaarder informeerde of er sprake was van een belangrijk emotioneel probleem. We hebben elkaar dus nodig hebben om problemen bij kinderen zo vroeg mogelijk te signaleren.”

“Wij ontdekten in ons onderzoek bij 95 dove leerlingen dat er meer ernstige emotionele problemen voorkwamen dan gedragsproblemen. Het aantal dove kinderen met emotionele problemen bleek ongeveer gelijk verdeeld over het speciale onderwijs en het reguliere onderwijs, terwijl alle kinderen met gedragsproblemen onderwijs volgden in het speciale onderwijs.”

“Waarschijnlijk is de laatste groep kinderen eerder verwezen naar het speciale onderwijs vanwege de aldaar verwachte betere opvangmogelijkheden. Dat mechanisme gold niet voor de mogelijk rustiger, stillere kinderen met emotionele problemen. Verder bleek het percentage kinderen met psychische problemen waarvoor al GGZ-hulp was gezocht minstens 3 keer zo laag is als je zou verwachten op grond van onderzoek onder horende kinderen.”

LERAREN SIGNALEREN GEDRAGSPROBLEMEN BETER

“Ook vanuit de ervaring van alledag komt het er kortweg op neer dat ernstige psychische problemen bij dove en slechthorende kinderen vaker voorkomen, (door een combinatie van factoren) minder makkelijk worden herkend en ook minder makkelijk worden verwezen naar gespecialiseerde (en andere) hulpvoorzieningen. In tegenstelling tot in de reguliere GGZ voor horenden zijn scholen de belangrijkste verwijzers in de gespecialiseerde hulpverlening voor auditief beperkte kinderen en jongeren. GGZ en onderwijs staan dan ook voor een belangrijke gezamenlijke taak: Hoe herkennen, helpen, en/of verwijzen we ernstig auditief beperkte kinderen en jongeren?”

Om al deze redenen is het meer dan zinvol en broodnodig dat GGZ en onderwijs vanuit Quality of Life-perspectief gezamenlijk onderzoeken hoe zij de kwaliteit van de psychische zorg voor doven en slechthorenden aanpakken, verbeteren en borgen, en wel op verschillende niveaus.”

“Er moet aandacht zijn voor de zorg voor leraren die met kinderen met problemen werken. Bijvoorbeeld door intervisie en coaching, maar ook door

te zorgen voor betere afstemming tussen leraren en zorgprofessionals binnen de scholen. Tegelijkertijd verdienen andere aspecten onze aandacht en zorg: Laagdrempelige verwijsmogelijkheden naar zorgprofessionals binnen scholen, en naar de (gespecialiseerde) GGZ voorzieningen; Overleg tussen zorgprofessionals in de school en GGZ over indicatiestelling voor onderzoek en behandeling, over wie wat onderzoekt en behandelt of begeleidt, desgewenst in de vorm van consultatie van zorgprofessionals in scholen vanuit de GGZ; Organisatorisch overleg op bestuurlijk niveau tussen scholen en GGZ, over ervaringen opgedaan in de samenwerking, over zorgafstemming, -ontwikkeling en -innovatie, en bundeling van expertise waar mogelijk.”

“Maatschappelijke (normalisering, integratie), economische (DBC's, marktwerking) en andere ontwikkelingen (organisatorische decentralisatie, cochleaire implantatie) brengen naast mogelijkheden

ook risico's met zich mee voor de kwaliteit van de zorg voor mensen met complexe psychische problematiek

en voor de specifieke communicatieve behoeften van dove en ernstige slechthorende mensen.”

“In zijn algemeenheid denk ik dat het voor een goede samenwerking van belang is elkaar duidelijk te maken wat wij met elkaar willen, wat wij van elkaar aan complementariteit en meerwaarde verwachten, en wat we wel en niet kunnen bieden. Dat gaat niet vanzelf en dat komt onder andere vanwege de verschillen in perspectief van waaruit onderwijs en

ER MOET AFSTEMMING ZIJN TUSSEN ZORGPROFESSIONALS